

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/188754,List-mlodziezy-do-Wandy-Poltawskiej.html>
03.05.2024, 13:58

List młodzieży do Wandy Póltawskiej

Od lewej – w pierwszym rzędzie: dr Andrzej Sznajder, dr Wanda Póltawska, Maria Lorens, w drugim rzędzie: Ewelina Małachowska, Ewa Ablewicz, zastępca dyrektora redaktora naczelnego Polskiego Radia.

W 2023 r. odbyła się IX edycja ogólnopolskiego konkursu recytatorskiego „W kręgu poezji i prozy lagrowej więźniarek KL Ravensbrück”. 26 lipca 2023 r. dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach, Maria Lorens, pomysłodawczyni konkursu oraz Ewelina Małachowska, koordynatorka projektu wręczyli list skierowany do pani profesor Wandy Póltawskiej napisany przez laureatów tegorocznej edycji konkursu. Wanda Póltawska nie kryła wzruszenia po lekturze listu. Spotkanie odbyło się w jej krakowskim mieszkaniu.

Droga Pani Profesor Wando,

zwracamy się do Pani z chęcią podzielenia się naszymi refleksjami odnośnie okrutnie pięknej lekcji historii. Chcielibyśmy zacząć od naszego pierwszego zetknięcia się z literaturą obozową. Podczas eliminacji wojewódzkich urzekło nas na jak wiele sposobów można interpretować na pozór znane nam teksty. Twórczość ilustrowana przez uczestników sprawiła, że każdy z nas na nowo mógł przeżyć poznawaną dotąd historię. Natomiast owe eliminacje były jedynie namiastką, o czym mieliśmy się przekonać w najbliższych dniach...

Gala finałowa zebrała laureatów z całej Polski, którzy swoją autentycznością oczarowali jurorów, widownię oraz nas – uczestników. Tym razem w pełni została nam uświadomiona wartość poznanych przez nas dzieł. Słowa poetek wypowiedziane ustami recytatorów

towarzyszyły nam aż po wizytę w obozie.

Nie sposób opisać to, co czułyśmy w chwili przekroczenia bramy obozowej. Dzięki czytanim nam wspomnieniom droga, którą przemierzyliśmy, stała się dla nas bardziej zrozumiała, choć z pewnością nie łatwiejsza.

Choć jesteśmy w różnym wieku, z różnych stron Polski, reprezentujemy sobą różne postawy to właśnie ten fragment historii utworzył między nami nierozzerwalną więź. Pomost, którego filarem jesteście Wy – nasze bohaterki odbija i stale będzie odbijać się echem wśród nas i kolejnych pokoleń.

Piszemy ten list, aby wyrazić wdzięczność za możliwości, które otworzyła przed nami twórczość kobiet, w tym i Pani.

„Jeśli echo ich głosów zamilknie... zginiemy“.

W Ravensbrück usłyszałyśmy echo waszych słów, które będziemy nieść zarówno teraz jak i w przyszłości wśród naszych córek, synów i wnucząt.

uczestnicy konkursu „W kręgu poezji i prozy lagrowej więźniarek KL Ravensbrück“

Wanda Póltawska

Rzucona w czasie niemieckiej okupacji z otaczającego ją świata miłości i przyjaźni w atmosferę okrucieństwa gestapowskiego więzienia i hitlerowskiego kacetu nie poczuła nienawiści, tylko ogromne zdziwienie: jak jest możliwe, aby człowiek człowiekowi mógł zadawać takie cierpienia?

Urodziła się w Lublinie 2 listopada 1921 r. Odebrała wykształcenie w szkole Sióstr Urszulanek, działała także w harcerstwie. Po wybuchu II wojny światowej kontynuowała naukę w ramach tajnych kompletów. Równocześnie zaangażowała się w działalność konspiracyjną jako łączniczka.

W 1941 r. została zatrzymana przez Niemców. Po aresztowaniu poddano ją trwającemu wiele miesięcy brutalnemu śledztwu i wielokrotnie torturowano. Z więzienia na Zamku Lubelskim, we wrześniu 1941 r., trafiła do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück, gdzie stała się ofiarą okrutnych eksperymentów pseudomedycznych.

Po zakończeniu wojny starała się dawać świadectwo o przeżyciach obozowych. Relacje z pobytu w Ravensbrück zawarła w książce wspomnieniowej I boję się snów. Działała na rzecz upamiętnienia na terenie byłego niemieckiego obozu w Ravensbrück więzionych tam Polek. Równolegle prowadziła badania tzw. dzieci oświęcimskich (osób, które w bardzo

młodym wieku znalazły się w obozach koncentracyjnych). Uczestniczyła także w pracach Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce.

Pod wpływem doświadczeń obozowych postanowiła zostać lekarzem, ukończyła studia medyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Opracowała metodę „psychoterapii obiektywizującej”, opartą na uświadamianiu nieprzystosowanej młodzieży jej ról w społeczeństwie i w rodzinie. Zajmowała się też wpływem aborcji na psychikę kobiety. Praca naukowo-badawcza wpłynęła na jej zaangażowanie w działalność na rzecz obrony życia. Między innymi w tym zakresie nawiązała współpracę z metropolitą krakowskim abp. Karolem Wojtyłą, kontynuując ją także po jego wyborze na papieża. Jej przyjacielskie relacje z Janem Pawłem II stały się tematem licznych wspomnień, które stanowią ważny element upamiętniania postaci papieża Polaka.

Dama Orderu Orła Białego, uhonorowana Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski oraz wieloma innymi odznaczeniami państwowymi i kościelnymi.